

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Bystřickou v právní věci žalobce **E.A.**, Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem se sídlem Ječná 7/548, Praha 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky** se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.4.2011, č. j. OAM-23/LE-PA03-PA03-2011,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 11.5.2011, č.j. OAM-132/ZA-ZA06-ZA14-2011 se zrušuje pro vady řízení a věc se mu vrací k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4.800,-Kč do 30-ti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Pavla Čížinského, advokáta se sídlem Ječná 7/548, Praha 2.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce, státní příslušník Kyrgyzské republiky, podal dne 29.4.2011 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Uvedl, že vlast opustil dne 26.1.2011, protože mu vyhrožovali pracovníci policie a mučili ho.

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 11.5.2011, č.j. OAM-132/ZA-ZA06-ZA14-2011, byla uvedená žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

Žalobce podal včas proti tomuto rozhodnutí žalobu. Především namítl, že jeho žádost neměla být vůbec posuzována jako zjevně nedůvodná podle §16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, nýbrž mělo být provedeno standardní řízení. V řízení uvedl, že jeho obava plyne z násilí, kterého se na něm dopustili policisté, tj. úřední osoby (proti kterým bylo následně zasaženo ze strany jejich nadřízených). Jednalo se o násilí vážné, desetidenní zadržení a mučení. Stalo se tak v Kyrgyzstánu, který je v současné době velmi nestabilní, kde dochází k pronásledování celých skupin. Dle žalobce se jedná o nebezpečí pronásledování ve smyslu §12 písm. b) zákona o azylu. Dále je přesvědčen o tom, že mu měla být udělena doplňková ochrana podle §14a odst. 2 písm. b), popř. c) a d) zákona o azylu. V této souvislosti uvedl, že občanům Kyrgyzstánu žalovaný v posledních letech vcelku pravidelně udělovat doplňkovou ochranu. Domnívá se rovněž, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a je v rozporu s ust. §68 odst. 3 správního řádu. Žalovaný postavil své rozhodnutí na dvou argumentech, a to, že původcem hrozby nebyl stát, nýbrž policisté jako soukromé osoby sledující své soukromé (nelegální) zájmy a proti těmto původcům hrozby bylo účinně zasaženo ze strany státu, neboť začalo vyšetřování a dotyční vyšetřovatelé byli dáni do domácího vězení. Dle žalobce se nejedná o interpretaci, kterou lze mít za prokázanou v daném stádiu řízení. Nelze souhlasit s tím, s jakou rychlostí a jistotou dospěl žalovaný k názoru, že policisté jednali jako soukromé osoby. Nelze ani souhlasit se závěrem žalovaného, že Kyrgyzská republika je schopna a ochotna žalobci zajistit odpovídajícím způsobem ochranu před pronásledováním či vážnou újmu. Tento závěr je naprosto nezdůvodněn, neboť poměry v Kyrgyzstánu nejsou takového charakteru, aby bylo možno hovořit o přiměřené ochraně, jak to požaduje azylový zákon nebo čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice. Žalovaný se měl zabývat celkovou situací v Kyrgyzstánu, tím, jaké jednání je u bezpečnostních složek obvyklé a jak účinně fungují kontrolní mechanismy v této oblasti, to však nelze učinit ve zkráceném řízení dle § 16 zákona o azylu. Nelze hovořit o účinné ochraně, proti policistům bylo sice určitým způsobem zasaženo ze strany Generální prokuratury, ovšem nebyli vzati do vazby a mohli dále vyhrožovat jeho manželce i žalobci. Skutečnost, že policisté mají se svými nadřízenými určité problémy a z důvodů vyhnutí se těmto problémům dokonce nabízeli manželce úplatek za stažení stížnosti, neznamená, že by trestněprávní ochrana žalobce ze strany Kyrgyzstánu byla účinná. V současné době policisté žalobci vyhrožují, že bude zabit nebo zatčen. Je tedy ve hře i možnost, že policisté budou nejenom osvobozeni, nýbrž že sami nebo někdo z jejich kompliců budou i nadále vykonávat pravomoci úředních osob. Majetek, který policisté protiprávně odcizili, jemu ani manželce navrácen nebyl, manželka se ukrývá u svých rodičů. Žalobce dále zdůraznil, že na jednání policistů nelze bez dalšího nahlížet jako na jednání soukromých osob, byť by bylo motivováno obohacením. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008. Svůj názor, že žalovaný v jeho případě neměl postupovat podle §16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu podpořil žalobce citací z rozsudku Nejvyššího správního soud ze dne 16. 9. 2008 sp. zn. 3Azs 48/2008.

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Je přesvědčen, že v případě žalobce došlo k naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Incident, který popsal žalobce, neměl původ v žádné z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Nesouvisel s žalobcovou rasou, pohlavím, náboženstvím, národností ani se zastáváním určitých politických názorů. Dle názoru žalovaného nelze hovořit v případě žalobce ani o existenci sociální skupiny, jak obecně v žalobě namítá žalobce. V případě jednání policistů se nejednalo o projev státní politiky, nýbrž o exces jednotlivců, který, jak je uvedeno výše, nebyl motivován

žádným z azylově relevantních důvodů. Žalobcova manželka se ve vlasti obrátila se stížností na prokuraturu, která zahájila vyšetřování, dokonce žalobce sám uvedl, že pokud by byl ve vlasti, bylo by toto vyšetřování mnohem intenzivnější. Žalobce však na výsledek vyšetřování nepočkal. Za takové situace proto nelze namítat, že státní orgány nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu či že státní orgány negativní jednání vůči žalobci podporují či tolerují. Žalovaný je přesvědčen, že byla na místě aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Závěr o zjevné nedůvodnosti žalovaný vztáhl i na § 14a zákona o azylu.

Soud zjistil, že jsou dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem ve smyslu §76 odst. 1 s.ř.s., proto ve věci nenařizoval jednání, byť žalobce o nařízení jednání žádal.

V řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těch hledisek, které žalobce v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst.1 a odst. 2 věta první s. ř. s.).

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 29. 4. 2011 podal žalobce, státní příslušník Kyrgyzské republiky, žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Je ženatý, manželka spolu s nezletilou dcerou žije ve vlasti. Vlast opustil dne 26.1.2011, protože mu vyhrožovali pracovníci policie a mučili ho. Ze zprostředkování prodeje pozemku získal značnou finanční provizi, a tím na sebe upoutal pozornost státních orgánů. Policisté jej přinutili k tomu, aby se přiznal, že tyto finanční prostředky odcizil při revoluci uprchlému prezidentu B. Lidé se tenkrát vloupali do jeho bytu a odcizili tam spoustu peněz. Bili ho, donutili jej k doznání, které vyšetřovatelům podepsal. Donutili ho také k předání dokumentů od majetku, který získal, došlo k prodeji bytu, který ještě nebyl na něho připsán, domluvili se s majitelkou. Peníze si rozdělili ministr vnitra a pracovníci služby, zaslechl to od vyšetřovatelů, když byl v cele. Žádné oficiální obvinění vůči němu vzneseno nebylo. Vyšetřovatelé jej propustili, protože jim slíbil, že do týdne přinese ještě padesát tisíc dolarů, které má, tvrdil však, že je půjčil známým. Žalobce následujícího dne uprchl do Kazachstánu, odkud asi za měsíc odjel do Ruska. Po dvouměsíčním pobytu v Rusku odjel ukryt v nákladním prostoru kamionu do České republiky. Asi deset dnů po jeho odjezdu podala jeho manželka na vyšetřovatele trestní oznámení na generální prokuraturu. Pět dnů poté byli vyšetřovatelé na tři dny zadrženi a byl jim uložen trest domácího vězení. Ten možná trvá dodnes, možná si ale vzali v práci neschopenku, žalobce neví přesně. Za manželkou přišli dva muži ze speciálních jednotek a nabídli jí úplatek za stažení obvinění proti vyšetřovatelům. Odmítla, řekla, že by to udělala, pokud by vrátili majetek. Druhý den přišli znovu, řekli jí, že vědí o pobytu navrhovatele v Kazachstánu, že ho zabijí. Z tohoto důvodu potom odjel do Ruska. S manželkou byl v telefonickém kontaktu do doby, než odjel z Ruska. Věc se stále vyšetřuje, oni nechtějí, aby se žalobce vrátil, protože se pak případ uzavře pro nedostatek důkazů. V případě návratu by vyšetřovatelé mohli být osvobozeni a žalobce by mohli zabít.

Žalovaný žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu ve znění účinném pro projednávanou věc, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvede skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V odůvodnění uvedl, že z výpovědí žalobce nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných. Zdůraznil, že výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze azyl udělit. Nezákonný postup policistů z důvodu nelegálního obohacení důvodům pro udělení azylu podřadit nelze. Navíc sám žalobce uvedl, že poté, co jeho manželka podala trestní oznámení, původci násilí byli zadrženi a bylo jim uloženo domácí vězení, ve kterém jsou možná dosud. Tím poskytli žalobci ochranu. Další vyhrožování zabitím, nabídka úplatku za stažení trestního oznámení věc přesunulo do soukromoprávního sporu, neboť vyšetřovatelé nejednali jménem státu, ale svým. Neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Soud připomíná rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003.č.j. 5 Azs 27/2003-48. www.nssoud.cz, podle kterého „*Neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona.*“ (Pozn.: ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) bylo dříve označeno § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu).

V daném případě však nedošlo k situaci, že by žalobce neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování či ohrožen vážnou újmou. Žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, že se nemohlo o pronásledování nebo ohrožení vážnou újmou jednat. Vzhledem ke zjištěnému skutkovému stavu se však dle názoru soudu nemohlo jednat o zevně nedůvodnou žádost a žalovaný měl věc řádně meritorně posoudit, měl opatřit s ohledem na tvrzení žalobce další podklady rozhodnutí, zejména příslušné informace o zemi původu žalobce.

Žalobce tvrdil, že jeho problémy nastaly poté, co získal majetek. Získal tím určitou charakteristiku, pro kterou se stal centrem pozornosti policistů, kteří se snažili obohatit. Soud nevylučuje, že se tímto způsobem mohl stát příslušníkem určité sociální skupiny, způsobilé k pronásledování s cílem obohatit se. Pronásledovateli byli v daném případě policisté, vzhledem k jejich zadržení po podání trestního oznámení manželkou žalobce je žalovaný při následných pokusech o vydírání označil za soukromé osoby. I soukromé osoby však mohou být původci pronásledování, jak vyplývá z ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu. Je pravdou, že žalobce sám uvedl, že vyšetřovatelé, kteří ho měli vydírat a mučit a postupovat vůči němu nezákonným postupem, byli zadrženi a posléze jim bylo uloženo domácí vězení. Zároveň však uvedl, že zřejmě poté nastoupili na pracovní neschopnost. Uvedl rovněž, že finanční obnos z jeho majetku měl obdržet ministr vnitra. Těmito skutečnostmi se žalovaný vůbec nezabýval, dospěl k závěru, že zadržením policistů se žalobci dostalo ochrany. Za stavu, kdy není zřejmé, zda vyšetřování nějak pokračovalo a zda a jak byli příslušní policisté potrestáni, se jedná o závěr zcela předčasný a soud se s ním neztotožňuje. Byť by postup policistů byl posuzován jako jednání soukromých osob, v řízení nebylo dostatečně prokázáno, že stát byl

schopen či ochoten žalobci zajistit skutečnou ochranu. Žalovaný v řízení neopatřil v tomto směru žádné informace o situaci v zemi původu. To bylo jednoznačně na místě, a to i za účelem posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany.

Naznačená nutnost dokazování pak bezesporu vyžadovala řádné meritorní posouzení věci. Vyhodnocení žádosti jako zjevně nedůvodné dle §16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu nebylo vzhledem ke skutečnostem uváděným žalobcem na místě a závěr žalovaného je v rozporu se správním spisem. Soud shledal námitku žalobce vznesenou v tomto směru důvodnou. Vzhledem k tomuto závěru soud pokládal za nadbytečné zabývat se dalšími žalobními námitkami. V dalším řízení žalovaný doplní dokazování, řádně zjistí skutkový stav, který vyhodnotí dle příslušných ustanovení zákona o azylu.

Vzhledem k uvedenému soud rozhodnutí žalovaného v souladu s §76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušil pro vady řízení. Soud připomíná, že žalovaný je v souladu s ust. §78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, uvedeným ve zrušujícím rozsudku.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci úspěch, náklady řízení mu vznikly v souvislosti s tím, že byl v průběhu řízení o žalobě zastoupen advokátem na základě plné moci. Soud určil odměnu částkou 4 200,- Kč za dva úkony právní služby po 2 100,- Kč za každý úkon, náhradu hotových výdajů částkou 600,- Kč rovněž za dva úkony po 300,- Kč (podle vyhlášky č. 276/2006 Sb., §9 odst. 3 písm. f), §11 odst. 1 písm. b) a g), §13 odst. 3), celkem 4 800,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. ledna 2012

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:

